

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDELU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :

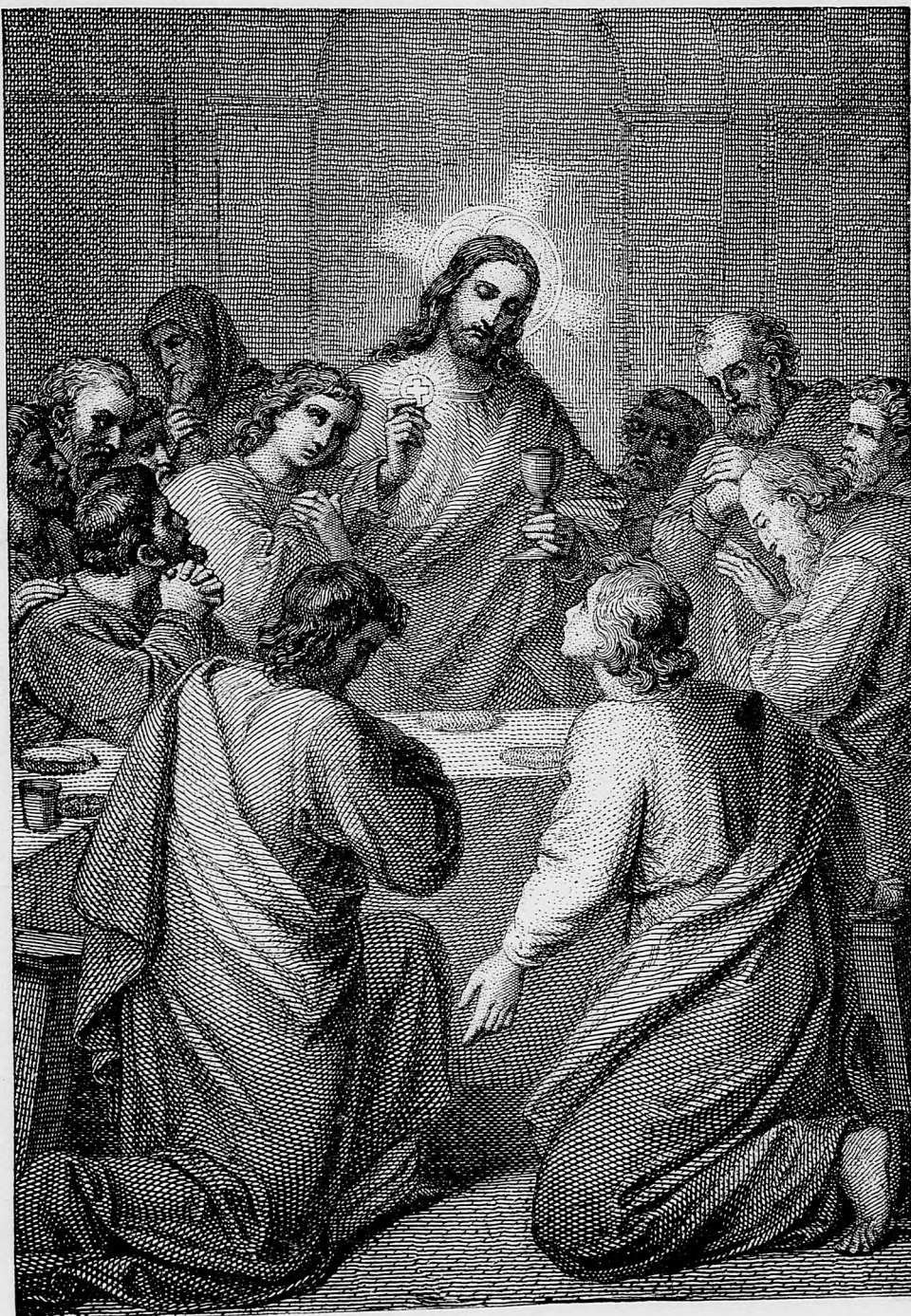
Na celý rok --- 4 koruny — hal.
 Na pol roka --- 2 " — "
 Na štvrt roka --- 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

EDVARD SÁNDORFI.

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, VIII. ker., József-körút 35.
 Sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlásy a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového
 malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Prvý sviatok Božieho Tela.

Židia vlastenci-hazafíci.

V našej sožidovštelej sozедnáršfelej krajine vydávajú sa židáci za najlepších vlastencov hazafíkov a za takových vyhlasujú ich i všetci židozедnári, liberálni tatári. Ja keď som mal r. 1898. tlačovú pravotu pre článok «Židovstvo a zедnárstvo» v «Kreštanovi» uverejnený, král. fiškál Geguš vo svojej tam držanej mondóke zastával a vychvaloval židov jako tých najvýtečnejších vlastencov, hazafíkov, jako oni blahobyť krajiny dobre napomáhajú, jako usilovne na rozšíreniu maďarčiny pracujú atď. Nevedel židákov dosť vynachváliť. Podobne keď som mal tlačovú pravotu 1899. 30-ho oktobra pre článok «Civilné manželstvo» v Kreštanovi uverejnený, král. fiškál Gejza Nagy tiež zastával a chválil židákov, jako dobrých vlastencov, len že už nie s takým entusiasmom jako Geguš. Že židozедnári, liberálni tatári, et tutti quanti jejich compagni židákov zastávajú, ich za dobrých vlastencov, hazafíkov vyhlasujú, tomu sa však neni čo diviť, lebo židozедnári, liberálni tatári sú všetci otroci židovskí a jako takoví musia zastávať, musia vychvalovať svojich veľkomožných pánov židákov.

Títo hnusní otroci židovskí vidia a chvália snáď teraz i v tom židovské vlastenectvo, židovský hazafíšág, keď židáci z uhorského címeru, z uhorskej koruny vystrihujú kríže, a na mesto kríža kladú židovský šestuhelník, židovskú to hviezdu a psiu hlavu a keď na mesto «Isten áld meg a magyart» spievajú si «Isten áld meg a zsidót», toto je tiež vlastenectvo, hazafíctvo — židovské. A židozедnári, liberálni tatári, títo hnusní otroci židovskí, zaiste že to vyhlasujú za vlastenectvo, vychvalujú čo hazafíctvo; jak že by aj nie, veď sv. kríž je židom pohoršenie, a židozедnárom liberálnym tatárom nynejším pohanom kríž je bláznovstvom, preto, hallou! hurra! rajta! preč s krížami, ta ich rúcat, ničíť! Von s krížom, kríž von vyhodíť z parlamentu, zo súdnych sien, zo stoličných, mestských i obecných domov, zo školy ba i z kostola kríže von vyhádzať, porúbať, na oheň pohádzať, spáliť, aby po nich ani znaku neostalo, toto je vlastenectvo, toto je hazafíctvo a tí, ktorí takto s krížami činia sú non plus ultra výteční vlastenci, výteční hazafíci. Či nie? pýtam sa vás pane Geguš a pane Nagy a vás židozедnárov, liberálnych tatárov, vás ktorí židovsko-

cibulo-cesnakové masné hrnce vylizujete? — Verte mi čo pravím, a to čo pravím, môžem i prisabou potvrdiť, že židia nikdy neboli, nie sú, ani nikdy nebudú opravdivými vlastencami; oni boli, sú a zostanú na veky len talmi-vlastenci. Oni sú hotoví kedykoľvek a komukoľvek trebárs i samému satanášovi vlasť za peniaze zradíť, zapredať. Historia nám to mnohými, nevyvratnými svedoctvami došvedčuje, potvrdzuje, najnovšie affaira so židom Dreifusom.

Láska k rodnej zemi, vlasti, je nečo prirodzeného, samým Bohom do srdca ľudského vloženého; láska k vlasti a rodnej zemi je kreštanstvom posvecená a na pravú čnosť povýšená; kreštanstvo prikazuje vlasť i národ milovať; chvalitebné jest, keď Maďar, Slovák milujú svoju rodnú zem svoju, vlasť svoju. Len židia lásky ku vlasti neznajú, preto že žiadnej vlasti nemajú a so žiadnym národom nesplynú. Žid má tam svoju vlasť, kde je viacej zlata, viac peňazí, má lepší gšeft, rebach. Žid je kozmopolita, ktorý sa ridi zásadov, ubi bene, ibi patria (t. j. kde dobre, tam vlasť) slovom, židová vlasť je zlaté tela, zlaté tela je židovi všetko, je mu i bohom. Žid maďarský vlastenčí, hazafíci s Maďarmi, dokúď Maďari vládu majú, ale maďarom nikdy a nikdy neni, ani nebude, ale vždy len židom; žid nemecký vlastenčí, hazafíci s Nemcami, dokúď Nemci vládu držia, ale Nemcom nikdy neni, ani nebude, ale vždy len židom; žid francúzsky vlastenčí s Francúzom, ale Francúzom nikdy neni, ani nebude, ale vždy len židom atď. A keby židia medzi nami arijskými krešfanskými národami, medzi Slovanmi, Nemcami, Francúzami, Maďarmi atď. žili ešte i celé stoločia, nebudú nikdy ani slovanmi, ani nemcami, ani francúzami, ani maďarmi atď. ale budú vždycky len židami.

Vymrely celé národy, jako Rimani, Huni, Góthi, Markomani, Bedrici, Lutici i kmeny semitské Foeničanov, Babylonských, iní splynuli s inými národami; zo Slovanov polabských, stali sa Nemci, zo Slovanov benátských stali sa Taliani; Židia však nikdy a nikdy so žiadnym národom nesplynuli, splynúť nemohli, prečo? preto, že dľa slov Spasiteľových, jako svedkovia jeho slov až do konca sveta jako národ jestvovať musia. Praví sv. Augustín: «Christo prophetando una gens est deputata.» (t. j. Kristovým prorokovaním je ten národ k tomu odsúdený.) Žiadam

si veru, aby si toto pozorne prečítal a vážno o tomto rozjímal «Herko Páter» a všetci tí, ktorí si žiadajú, aby sa tu v Maďarorságu všetci židia dali pokrstiť, a tak jako kresťania splynuli v jeden národ s Maďarmi, stali sa Maďarmi, lebo vraj len kresťan môže byť Maďarom. Toto žiadať od židov je mierne rečeno: krátkozrakosť, bo žid i keď je pokrstený, zostane len židom, tak jako k. pr. pokrstený Maďar Maďarom, pokrstený Slovák Slovákom, pokrstený Nemeec Nemcom atď. Svätosť Krstu ani žida nepremení na Maďara, žid i po prijatí Svätosti Krstu zostane dla národnosti len židom. Ba žiadať si to, aby sa židia preto dali pokrstiť, by jako kresťania s národom maďarským splynuli, Maďarmi sa stali, toto žiadať neni len bláznovstvo a hlúposť, ale je zároveň hriech, je to tolko, ako žiadať si, aby sa slová Kristove «že židia, jako svedkovia jeho slov až do konca sveta jako národ existovať musia» nespĺnili, a toto je tolko, ako žiadať si — Bože odpusť mi to, že to vysloviť musím — aby Kristus Pán zostal lhárom. «Christo prophetando una gens est deputata.»

O. R.

POLITICKÉ CHÝRY.

L'udové shromaždenia. V minulú nedeľu mali sme dvoje shromaždenia ľudové. Jedno na Dolnej zemi v meste Kečkemét a druhé vo Vrábloch (Tekov). Oboje shromaždenia boli významné. V Kečkeméte br. Kaas zazlieval protestantom, že nepovstali proti cirkevnopolitickým zákonom. Pripomenul, že civilné manželstvo práve tak uráža vieru katolíkov, akoby urážalo protestantov, keby na pr. vláda zakázala im «večeru Pána» a dala by túto vysluhovať skrze štátných úradníkov. Rakovszky a Molnár, títo neohrození vodcovia strany ľudovej svojimi rečami povzbudili poslucháčstvo čo najviac, tak, že všetci ochotne sľúbili vernosť zásadám kresťanstva a sv. križu.

Ešte pred shromaždením týmto dalo sa badať že na Dolnej zemi seba povedomie u katolíkov oživa. Toto je pre stranu ľudovú potešiteľný obrat vecí, bo na Dolnej zemi boli samí Kossuthisti. Teraz ale, že sa ľudová strana rozširuje, je medzi vzdelanejšími ľuďmi tamojšími úplný rozklad: jedni pridružili sa k nám, druhí nás zase nenávidia, tak že kam sa človek obráti, všade sa ľudia dohadzujú. A to je dobre! Ľud pospolitý je s nami a polovica našich bývalých nepriateľov tiež.

A čo máme o Vrábloch písať? Naši pobožní Slováci sú tí najvernejší prívrženci strany ľudovej a to dokázalo sa i na shromaždení ľudovom vo Vrábloch. Prišli

ľudia z celého veľkého okolia. A prišli aj daktori z liberálnych pánov, chovali sa však slušne. Dozvedeli sme sa, že pred shromaždením trápili sa títo dobrí páni po krčmách okolných dedín, a chceli ľud odhovárať od súčastnenia sa na shromaždení. Robili to k vôli terajšiemu liberálnemu ablegátovi Klobusiczkému. Ale veru statní roľníci naši dokázali im, že škoda bolo roboty. Všetkých rečníkov počúvali napnutou pozornosťou. Gróf Zichy a Buzát ablegát ľudácky vyprávali v maďarčine, dr. Ernst a Karol Kálmán slovenský. Bola to ozaj radosť vidieť, jako horelo všetko oduševnenosťou, keď Karol Kálmán, tento podivný rečník počal mlúviť. Ale ničmenej aj dr. Ernst má toho filipa, a slovom svojim hneď do plaču, hneď do smiechu bol by nahnal ooslucháčstvo.

Máme tu po ruke nasledovné :

Pozvanie.

Oduševnení a zmužilí voličia ľudáci preslavného volebného okresu stupavského v **Zohore** dňa 17. júni roku 1900 v nedeľu popoludní o 3. hodine na kostolnom priestore **ľudové shromaždenie** vydržiavajú s nasledovným programom :

1. **Zahájenie predsedom.** Hovorí: **Zoltán Zmeskál**, veľkostatkár, kraj. vyslanec.
2. **O úlohách strany ľudovej.** Hovorí: **Ján Gasparovics**, farár.
3. **O účinkovaní strany ľudovej na kraj. sneme.** Hovorí: **Dr. Jozef Kubina**, kraj. vyslanec.
4. **O revízii cirkevnopolitických zákonov.** Hovorí: **Jozef Skarda**, priepošt šaštínsky.
5. **Zakľúčenie predsedom.**
V Zohore, dňa 3-ho júni 1900. Riaditeľstvo.

* * *

V druhom pozvaní zase voličia Rác-Almásovski oznamujú, že tiež v nedeľu, 17-ho júni o 3. hodine popoludní budú mať na priestore sv. Trojice ľudové shromaždenie s týmto programom :

1. **Zahájenie predsedom.** Hovorí: **gróf Aladár Zichy**, krajinský vyslanec.
2. **O cirkevnopolitických zákonoch.** Hovorí: **Dr. Fr. Robitsek**, pápežský komorník.
3. **O účinkovaní strany ľudovej na sneme.** Hovorí: **Fraňo Buzáth**, krajinský vyslanec.
4. **O úlohách strany ľudovej.** Hovorí: **Karol Kálmán**, kraj. vyslanec.
5. **Záverčná reč predsedová.**
V Rác-Almási, dňa 3. júni 1900. Riaditeľstvo.

Či nebude zase vojna? Pravdepodobnejšie je že bude. V Číne totiž stvárajú sa veľké neporiadky. Čína je jedna ohromná krajina tuším s 500 millionov obyvateľmi, ktorí sú z väčšej čiastky pohania. V posledných rokoch sa však rozširovalo kresťanstvo, asice z podporou europejských vlád, a následkom kresťanstva aj europejská osveta a zvyky vsiakly pomaly pomedzi pohanstvo. Toto sa nijako nepáčilo žltobarveným chinčanom, a z času na čas vždy byly vzbury proti europejským vládám a vôbec kresťanom. A tak sa zdá, že aj sama vláda chinská súhlasí, s týmito vzbúrami. Mnoho tisíc (háďajú že 100.000) povstalcov zriada je sa pod menom «boxeri» a zavražďujú kresťanov a europejských. Ruská vláda už poslala ta vojsko, nemecká, anglická tiež. Chcú teda europejské vlády spoločne potlačiť povstalcov a ochrániť bezpečnosť svojich tam sa nachodiacich poddaných a súkmenčov. Či ale vlády nepovadia sa medzi sebou? To je otázka, na ktorú odpovedať je ťažko.

Úpenlivá prosba k láskavým čitateľom Krešt'ana.

Na krátko bolo už sdeleno v tomto časopise, jak hrozné nešťastie zastihlo obec Bielypotok (Oravská st.) dňa 29. apríla. V nedeľu po poludni, keď sa ľud k službám Božím už shromaždil, vypukol oheň v jednej stodole, odkiaľ silným vietrom hnaný v krátkom čase na celú obec sa rozšíril a nemilosrdne hltal dom za domom. Keď pustošiaci živel na večer svoju zkazonosnú prácu dokonal a hustý dym, pred ktorým horiacu obec ani vidieť nebolo, sa rozišiel, hrozné divadlo predstavovalo sa očiam človeka: kde predtým úhladná dedinka stála, tam sa objavil jeden veľký cintorín, a na ňom sta pomníky vyčnievajúce, očadené komíny a kozuby. *Ani chrám Boží, väžu, farské bývanie a školu neušetril oheň, i tie žiadal za obeť svojej nenasytnej pažravosti.*

Zúfalý bôl, všeobecný zármutok, nevysloviteľná bieda a nedostatok staly sa podielom úbohej obce, ktorá teraz už tretí krát, a to docela vyhorela. — Keď podobné nešťastie len jednotlivých v obci zastihne, jejich osud je síce smutný, ale preda nie tak ťažký, lebo naleznú utulok u súseda, priateľa, ktorý ich pod strechu prijme a najpotrebnejším zaratuje; ale keď celá obec zhorí, kde sa ten úbohý pohorelec so svojimi deťmi, statkom podieť má? Pod holým nebom musí mrznúť a mokrúť.

V tej nádeji, že to mimoriadne nešťastie, ktoré z dopuštenia Božieho mojich úbohých veriacich zastihlo, sústrast a poľutovanie vzbudí v citlivých srdciach kresťanských, s tou dôveryplnou prosbou obraciam sa k láskavým čitateľom «Kreštana», by k utaveniu veľkej biedy a nedostatku svojich ťažko navštvienených spolubratov svojimi milodarmi prispievali. Hojná odplata v nebesiach, vďačná modlitba podporených bude odmenou každého haliera na ten cieľ obetovaného. Každý, i najmenší milodar pre úbohých pohorelcov vďačne prijme a kvitovať bude farský úrad v Bielompotoku (Árva m.).

Andrej Doránszky, farár.

Vyzvanie.

Aj cestou novín vyzývame našich ct. priaznivcov, by sa dali do zariadovania ľudových shromaždení na všetkých stranách. Utešené jarnie počasia je najprimeranejšie ku vydržiavaniu ta-

kýchto shromaždení. Ľudová strana považuje si za jednu z najväznejších úloh, aby z mesta na mesto, z dediny na dedinu poprechodila krajinu a vznešené zásady svoje bezprostredne s ľudom obznámila, by ich samému ľudu slovom vysvetlovala, aby ľud sám videl, očul, posúdil a rozhodoval o svojej strane, ktorá pre záujmy jeho žije, pracuje, bojuje a nesie zástavu z víťazstva na víťazstvo. Doposiaľ na stá a stá shromaždení vydržiavala ľudová strana, tisíce a tisíce národa slyšali pri takých príležitostiach vodcov a vyslancov ľudovej strany. Pri shromaždeniach tých vždy neopísateľnou oduševnenosťou preplnil sa ľud, a rozplamenil ku veľkým rozhodnutiam; skutočne shromaždenia sú najväkolepejším rozširovateľom šlachetného programu strany ľudovej.

Nech sa obrátia teda všetci, ktorí vo svojej obci alebo svojom okrese takéto shromaždenie si žiadajú, na dolupísanu ústrednú pisáreň. Ďalšie starosti o sriadenia sa týkajúce berie ústrednia pisáreň na seba. Nech sa nikto neobáva volajúcich výdavkov alebo iných starostí, ktoré s usporiadaním shromaždenia su spojené. Sriadenie ľudového shromaždenia nestojí ani žiadnych peňazí ani žiadného chodenia. Mnoho príkladov jesto na to, že jednoduchí dedinskí ľudia usporiadali shromaždenie, a preda tou najväčšou skvelosťou a zdarom skončilo sa všetko.

*Ústredná kraj. kancelária strany ľudovej
v Budapešti, VIII., József-körút 35.*

Pút' do Levoče.

Príležitosťou 800-ročnej pamiatky zjavenia sa Matky Božej na levočskej Hore aj v tomto svätom roku púť chcem zariadiť. Horliví košickí veriaci jednu zlatú a drahokamy ozdobenú korunu levočskej Panne Marii obetujú, s ktorou Ona 2-ho júla skrz nášho osv. pána biskupa korunovaná bude. Kto sa chce na tejto púti súčastniť, nech sa u mňa do 15-ho júna prihlási. Cesta do Iglova sa osobným vlakom prekoná, ktorý sa z Vrútok 30-ho júna o 4-tej ráno pohne. Medzi Žilinou a Popradom vymenená karta (na ktorejkoľvek stanici) aj ku zpiatočnému cestovaniu platná bude, s ktorou sa pri kasse v Iglove aj skrz mňa vystavené osvedčenie preukázať musí, ktoré ja každému na patričnú faru pred časom odošlem. Cieľ a poriadok púte, ktorý na spôsob programu vytlačený bude, len v Mikuláši a Poprade rozdám. II. trieda z Mikuláša stojí 2 zl. (4 kor.), III. trieda ale 1 zl. 25 kr. (2 kor. 50 hal.). Lepšieho stavu a rodu pútnici v pohodlných kvartieloch po dvaja neb traja, ostatní ale v školách a v kláštore umiestnení budú. V Haborke, (Orava) p. p. Zuberec, 20. mája 1900. *Ján Hattyár, farár a vodca púte.*

Bez Boha, bez vlasti.

Takto zneje heslo žido-zednárov, liberálnych tatárov a všetkých nevercov, neznabohov. A od koho sa naučili toto heslo? Na túto otázku sme odpovedám: **od žida**. Keď satanáš tieto faťuchi, pangarti, ktoré sám belzebub na dne horúceho pekla zplodil, z pekla na túto zem, na tento svet vyviedol, odovzdal ich do výchovy, do opatery, židovi. Všetci títo faťuchi, pangarti satanášovi sú odchovanci talmudského žida, tento im do jejich kotrby natrúbil to heslo: «Bez Boha, bez vlasti». Títo pangarti, faťuchi satanášovi Boha neveria, ani vlast neuznávajú. Jako jejich vychovateľ, jejich tútor talmudský žid nemá žiadnu vlasť, tak i títo jeho odchovanci nemajú vlasti, i týchto vlasť je: ubi bene, ibi patria. Jako jejich odchovateľ talmudský židák je internacionálny, tak i títo jeho odchovanci vyhlasujú sa za internacionálnych; odsudzujú národné rozlišovania, rozdeľovania, nadprávo rodu, pohlavia a majetku. Jako jejich vychovateľ, tútor židák, tak i oni jeho odchovanci nemajú citu pre vlasť, pre onú hrodu, kde sa kto zrodil, keď mladost svoju prežil v náručí matky svojej. Ponevác týmto faťuchom, pangartom satanášovým jejich vychovateľ, tútor židák vtľuka do jejich kotrby darvinismus, t. j. že je človek len dvojnohého hovädo, pravja oni, že takému volovi, koňovi, oslovi, veprovi atď. slovom hovädu je jedno, kde má válov, len keď sa nažerie.

A všetci títo faťuchi, pangarti, satanášovi žido-zednári, liberálni tatári, všetci neznabohovia, nevercovia tak jako jejich vychovateľ, tútor, talmudský židák, sú plní pekelnéj nenávisti, zúrivosti, zbesilosti oproti Pánu a Bohu nášmu Ježišu Kristu, Jeho sv. cirkvi katolíckej, a katolíckému kléru, kňazstvu. Sám satanáš belzebub, jejich to otec im tú pekelnú nenávisť, zúrivosť, zbesilosť vnuká a jejich vychovateľ, tútor, talmudský židák ju v nich roznecuje a ich hucká, popudzuje k tomu, aby všetkými silami pracovali na zničení viery v Ježišu Kristu, na zničení jeho sv. cirkve katolíckej. A títo faťuchi, títo pangarti satanášovi s ochotnosťou s radosťou vykonávajú to, k čomu ich jejich vychovateľ, tútor, talmudský židák, hucká, popudzuje; vidíme to na vlastné oči, jako títo faťuchi, pangarti satanášovi žido-zednári, liberálny tatári a jejich compagni a všetci nevercovia, neznabohovia pekelnou nenávisťou, zbesilosťou zúria i verejne i tajne to v parlamentoch, to vo svojich spolkoch, to v zednárskejších ložách, to v krémách, to vo svojich liberálno-tatárskych, socialistických, bezbožných novinách, spisoch, proti Pánu a Bohu nášmu Ježišu Kristu a Jeho sv. cirkvi katolíckej, a všetky možné prostriedky používajú, všetky svoje sily k tomu vynakladajú: zničť sv. náboženstvo, zničť sv. cirkev Kristovu, cirkev to katolícku. Jejich posledný cieľ je: «zničť vieru v Boha».

Na kongresse svojom v Londýne r. 1874, v juni vydržiavanom títo pangarti, faťuchi satanášovi verejne za svoj cieľ vyhlásili: «Vyhnaf Boha zo svedomia a zo spoločnosti ľudskej». (Viď «Du Camp», IV. str. 307.) A aby tento svoj cieľ dosiahli, k tomu používajú všetky možné

prostriedky, neštiti sa ani toho najhoršieho, totižto vraždy, zvláštne kňazovraždy. V Gentu v medzinárodnej schôdzke socialistov vyslovil jeden takový faťuch, pangart satanášov, odchovanec talmudského židáka, za potlesku svojich súdruhov tieto desné slová: «O jak sa budeme radovať, vidiac smrteľný zápas kňazov! Vhodení do priekopy u cesty budú hladní umierať pomaly, strašlive pred našimi očima. To bude našou pomstou! A za túto radosť predáme pri sklenici bordeauskeho vína svoje miesto v nebesách». A potom ešte dodal ten faťuch satanášov: «Ale čo mlúvim o nebi? To ani nechceme. Čo my žiadame, to je peklo so všetkou rozkošou, ktorá ho predchádza. My zanecháme nebe pápežencom a jejich biednym svetcom». (Viď «Časové Úvahy», roč. II. č. 4. p. 11—12. v Hradei Kráľové 1898.) A iný pangart satanášov Roual Rigaut pravil tieto ruhavé slová: «To prvnice čo učiním, stanem-li sa policajným prefektorom bude, že vydám na Boha zatýkač. Nedostaví-li sa k súdu, odsúdím ho na smť in absentia a dám odpraviť alespoň jeho obraz», (Viď Scherr «Das rothe Quartal» str. 48.). A jeden pangart satanášov, odchovanec židáka, Eudes vychíril zo svojich piskov tieto hrozitánske satanské slová: «Keby Boh jestvoval, dal by som ho zastreliť», (Viď Du Camp «Les Convultions de Paris II., str. 67.).

Môhol by som ešte i viac takýchto príkladov satanských ruhačov uviesť, avšak i z týchto tu uvedených môžeme poznať, posúdiť, čo, jaká je to prekliatá, zllorečená, kliatbou božou zližená bagáž, tí pangarti, faťuchi satanášovi, tí odchovanci talmudského židáka židozednári, liberálni tatári, zlým duchom podsadlí nepriatelja Pána a Boha nášho Ježiša Krista. Keby On dnes na tento svet, na túto zem prišiel, isto iste, že by sa táto zllorečená, prekliatá, kliatbou božou zližena sberba satanášova, i so svojim vychovateľom židákom na neho vrhli a ho oplľovali, poličkovali, ubičovali, trním korunovali a konečne ukrižovali; že však Pána Ježiša Krista ukrižovať nemôžu, tedy poličkujú, oplľujú, bičujú, križujú kde a jako len môžu jeho sv. cirkev jako to za našich bohaprádznych časov na vlastné oči spatrujeme i tu u nás v tomto našom orságu. Veď takých zllorečených, kliatbou božou zližených faťuchov, pangartov satanášových, odchovancov, zoldnierov, pacholkov, otrokov židovských je v tomto našom sožidovštelom, sozednársťelom orságu dost a dost. A čo pri tom najhoršieho jest, je to, že s týmito faťuchami, s týmito pangartami satanášovými, s týmito odchovancami židovskými ešte i nejedni krestania-katolíci, ba áno ešte i nejedni katolícki kňazi za jeden remeň fahajú; takí sú všetci tí laici i kňazi, ktorí židov, zednárov, liberálnych tatárov, neznabohov, nevercov za ablegátov do snemu volia, ktorí so židovsko-zednárskou liberálno-tatárskou vládou za jeden remeň fahajú a potom sa ešte opovážia vystatovať, chvastaf, že sú oni, vraj, pri tom dobrí katolíci, dobrí katolícki kňazi! No, na také vaše katolíctvo s odpuštením — nachrákaf, vy len meno máte katolíkov, vskutku ale ste tiež zllorečení, prekliatí, kliatbou božou zliženi faťuchi, pangarti satanášovi, zoldnieri, pacholci, otroci židovskí; veď keby v srdci vašom i len

iskrička katolickejši, i len iskrička lásky ku Pánu Ježišovi Kristu a ku Jeho sv. cirkve dutnala, tlela, neni možno, aby ste pri voľbách dávali vaše hlasy, vaše vöta, aby ste volili do snemu za ablegátov židov, zednárov, liberálnych tatárov, nevercov, neznabohov, pangartov, fatúchov satanášových, aby ste fahali za jeden remeň so žido-zednárskou, liberálno-tatárskou vládou úhľavnými to nepriateľmi Pána Ježiša Krista a jeho sv. cirkve katolickej. Jako Judáš iskariotský zradil a zapredal svojho nebeského Majstra úhľavným jeho nepriateľom za 30 strieborných a to učinil preto, ponevác, jako svedčí sv. Ján ev. «vošiel do neho diabol», tak i vy, keď do snemu volíte za ablegátov židov, liberálnych tatárov, zednárov tiež zradzujete, zapredávate úhľavným nepriateľom Pána Ježiša Krista a jeho svätú cirkev zapredávate za peniaze, za pijatiku, za žranicu, za hlt pálenky a za to, aby ste mohli masné cibuľo-cesnakové hrnce vylizovať a to činite preto, ponevác i do vás «vošiel diabol», bo ten váš podliacký zradcovský čin ináč pochopiť a vysvetliť sa nedá, nemôže, jedine tým, že i do vás jako nekdy do Judáša «vošiel diabol». Lež beda, trikrát beda vám! Jako Judáša prisny trest a pomsta Božia zastihla, tak i vy, jestli-že sa na pokánie nedáte, prísne trestu a pomste Božej neujdete, jestli-že i napozatým s pangartami, fatúchami satanášovými so židozednármami, liberálnymi tatármi a so židovsko-zednárskou liberálno-tatárskou vládou za jeden remeň fahaf a ich za ablegátov do snemu voliť budete. Amen, pravím vám, lepšie by vám bolo, aby ste sa nikdy neboli narodili, alebo aby ste si mlínsky kameň na šiju boli zavesili a do hĺbokosti morskej sa uvrhli, nežli by ste na pangartov, fatúchov satanášových a na židov, zednárov, liberálnych tatárov váš hlas, vaše votum dať, ich za ablegátov do snemu voliť a so žido-zednárskou liberálno-tatárskou vládou za jeden remeň fahaf mali.

Milý kresťane, ct. čitateľu Kresťana! Chcel by si snád s tymito zlorečenými, kliatbou božou zlíženými fatúchami, pangartami satanášovými, odchovancami židovskými, s liberálnymi tatármi, židozednármami, s nevercami, neznabohami, so žido-zednárskou liberálno-tatárskou vládou, slovom so sberbou satanášovou za jeden remeň fahaf proti Pánu a Bohu tvojemu Ježišu Kristu a proti jeho svätej cirkve? Odstúp to od teba! Jestli by si to učinil, to by bol istý znak, že i ty si jeden z tej sberby satanášovej, fatúch, pangart satanášov, že i do teba, jako do Judáša «vošiel diabol», že si diablom posadlý, že ti je milejši satanáš, nežli Pán a Boh tvoj Ježiš Kristus, ktorý za teba, za tvoju spásu do poslednej kvapky křv svoju na dreve kříža vycedil a tak boľästnou smrťou na tomže dreve kříža umrel. Nuž milý kresťane! rozhodni sa alebo pre Ježiša Krista, alebo pre satanáša; jedno zo dvoch, tu tretieho neni. Pre koho sa rozhodneš? To musíš skutkom osvedčiť, pre koho, či pre Krista, či pre satanáša.

Faháš-li za jeden remeň so žido-zednármami, liberálnymi tatármi, s neznabohami, nevercami, volíš-li týchto za ablegátov do snemovne, faháš-li za jeden remeň so

žido-zednárskou liberálno-tatárskou vládou, si pre satanáša, si fatúch, si pangart satanášov, si žoldnier, pacholok, otrok židovský; faháš-li však za jeden remeň s kresťansko-katolickou ľudovou stranou, volíš-li za ablegátov do snemu kresťansko-katolických mužov, ľudákov, si pre Krista. Kresťane milý! Volám tu ku tebe so sv. Jánom zlatoustým: Si-li kresťan Kristu ver, veríš-li Krista, skutkami dosvedč mu vieru». Dosvedč tedy i pri voľbách do snemu Kristu skutkom vieru tvoju. Kresťane milý! Prosím a zaprisahám ťa všetko čo ti je svätého, nedaj sa nikdy od nikoho zviest do tábora pod zástavu satanášovu liberálno-tatárskej, žido-zednárskej strany, nevoľ nikdy do snemu za ablegátov žido-zednárov, liberálnych tatárov, žoldnierov, pacholkov, otrokov židovských, nefahaj nikdy so židovsko-zednárskou, liberálno-tatárskou vládou za jeden remeň, ved že sú to všetci úhľavní, zúrivi, sbešili nepriatelia Pána a Boha nášho Ježiša Krista a jeho svätej cirkve katolickej, a zlorečený, prekliatý, kliatbou božou ztížený je ten, kto s nimi za jeden remeň fahá. Preto kresťane milý! Nechceš-li byť takým zlorečeným, prekliatým, kliatbou božou ztíženým fatúchom, pangartom, satanášom, pod so mnou do tábora kresťansko-katolickej ľudovej strany pod veľslávny prápor svätého kříža Kristovho, pod týmto veľslávnym praporom zmužile neohrožene a udatne bojujme proti úhľavným nepriateľom Pána a Boha nášho Ježiša Krista a jeho sv. cirkve, proti židovsko-zednárskej, liberálno-tatárskej, nevereckej hávedí, sberbe satanášovej, odchovancom, žoldnierom, pacholkom, otrokom židovským. Dokazujme vždy a všade dokážme to zvlášte pri nastávajúcich voľbách do snemu, že my nie sme pangarti, fatúchi satanášovi, odchovanci, pacholci, otroci židovskí; ale s telom i s dušou verní, zmužili, neohrození bojovníci Kristoví, že sme vždy hotoví za Neho, Pána a Boha to našieho a za jeho svätú cirkev, našu to katolícku cirkev křv našu vylievať a životy naše klášť. Jako verných, neohrožených bojovníkov Kristových heslo naše budiž: «Ať žije Kristus!»

Hore sa tedy do boja, do tábora kresťansko-katolickej ľudovej strany pod vífazoslávny prápor svätého kříža Kristovho. Pán a Boh náš Ježiš Kristus bude bojovať s nami, a keď On s nami, kto proti nám? Ani brány pekelné nepremôžu nás! Slavné bude vífazstvo naše a na vífazstvo bude nám daná krásna, slavná koruna.

Ondrej Rojko, vyslúžilý farár.

Pút' do Paray le Monial-u a do Lourdu

povedie v mesiaci auguste a do Jeruzalema v oktobri Demeter Gedeon, farár v Budapešti II. okres. Bližšie správy podá horespomenutý pán farár.

Do Lourdesu III. trieda 100 zl.

« II. « 180 «

« I. « 240 «

Do Jeruzalema III. trieda 142 zl.

« II. « 290 «

« I. « 350 «

BESEDNICA.

Uhorská krajina.

Slnko keď vychádza jasné
 Tam na kraji obzoru
 A blesky rozsypá krásné
 Na dolinu, na horu:
 Tu sa moja slasť začína,
 Lebo teba hneď spatrím,
 Kamkoľvek sa obrátim:
 Drahá Uhorská krajina.

Svätým zápalom schvátený
 Keď do chrámu prírody
 Vstúpim v srdečnom nadšení
 A duch môj pohľad hodí
 Ta, kde jeho je svätyňa:
 Preniknutý postojím,
 Bo tys' oltárom mojím:
 Drahá Uhorská krajina.

V búri mora rozzlobenej
 Tohto žitia časného
 Keď na lodi roztočenej
 Od výchoru strašného
 Trníem, ty si tá hladina,
 Na ktorej bez úrazu
 Obstojím v hrôzy času:
 Drahá Uhorská krajina.

Pravda, matka láskou horí
 Ku dieťaťu svojemu?
 Preniesla by doly, hory
 K jeho blahu dvojmu:
 Neni láska tá matkyná,
 Jako ja ja milujem,
 Celý sa ti venujem:
 Drahá Uhorská krajina.

Túžbou vlády rozohnený
 Cheejuť všetko pre seba
 Schvatíť nepriateľ keď čierny
 Brúsí šablu na teba:
 Tu sa moja päšť zatína,
 A jestli je potreba,
 Vďačne zomrem za teba:
 Drahá Uhorská krajina.

K.

Niečo o «štýle» Zaoskovom v ktorom on ľúbi písať.

Prečože ten švagor Zaosek nevie vo vyššom štýle písať? on tak jednoduchou rečou píše, akou sa my doma pri kozube alebo pri ohnisku vyprávame! Nuž, Zaosek je roľník a my roľníci ľúbime len jednoducho sa rozprávať, aby sme sa jeden druhého dobre rozumeli. Čo to

stojí potom, keď sa nedorozumieme pre vyšší štýl. Spasiteľ náš veľmi jednoducho rozprával. To nám dokazujú sv. evanjelia. On populárny, t. j. ľudový štýl sebe vybral, aby ho všetci, ešte aj deti rozumeli. On tak vyprával, ako my sedliaci, jednoducho: o ovečkách a o vlkovi, o sejbe a kúkolí, o vinici, pluhu, ba aj o volovi! Túto Jeho jednoduchu reč podržala i cirkev. V nej nám ona každú nedelu číta evanjelium. A my to aj rozumieme, lebo je to zreteľne povedano. Táto jednoduchá reč sa ľúbi aj všetkým financministrom. Oni verne a svedomite podržali a užívajú slová tieto spasiteľové: «Dajte cisárovi, čo je cisárové», t. j., zaplať! a to každý rozumie. Tú druhú polovičku z tej vety: «a Bohu, čo je Božie», tú financministri prepustili ministrom náboženstva a títo to tak štýlisovali že to ani nerozumieme, ku pr. kde Kristus Pán učí, že stav manželský je sviatosť nerozlučiteľný sväzok, oni hovoria, že to nenie nič, tá sviatosť s jej sväzkom. Alebo: «Kto nevie, už je zatratený» a zákony svetskej naproti hovoria, že nemusíš nič veriť, môžeš byť bez náboženstva. Ohlasujú všade slobodu svedomia. A keď nazaréni, ktorých jeden švec založil, hovoria, že nám zakazuje svedomie dáňky dávať, rekrútov vystavovať, vo vojne zabíjať, hneď na nich skočia dva ministri, finančný a vojanský, že to dľa slobody svedomia, čo im ministri náboženstva povoľujú, nestojí nič. Treba platiť a aj do vojny ísť, aj prísahu skladať. Teda «Dajte Bohu, čo je Božie» je pofušované vo všetkých štátoch liberálnych.

Kráľovskí notariusi tí sa ešte držia ľudového štýlu, aspoň len v polovičke. Na našich vidiekoch samé také cedule chodia — polovička je vo vysokom štýli napísaná po maďarský, čo náš ľud nerozumie, ale na spodku máš veľkými písmenami vytlačené po slovenský: «**a peniaze so sebou doniesť nezabudnite.**» A to už rozumie aj dieťa a tatkoví vyexplikuje, že aby vzal sebou aj peniaze, nielen cedulku, ktorá sama v sebe neplatí nič, keď sú nenie peniaze.

Ostatnie úrady tak nerobia. Oni vo vysokom štýli so samými paragrafmi aj dva háčky ti všeličoho naodkazujú. Ty ani nevieš, čo všeličo. Pán notár nemá času to tebe vysvetliť v ľudovom štýli; rychtár tomu tiež tolko rozumie, koľko aj ty; a pán farár povie: a čo ma tam po vás, bárs sa aj poškrťte. Ty potom necháš vec tak. Len naráz ti príjdu povedať, že si odsúdený z kontumácie. Ty zase tomu nerozumieš. Neučil si sa ani maďarský ani latínsky. Preto na tvoje útraty ti pošlu korrepetitora, t. j. exekútora a ten to potom až tebe náležite vyjadri z tvojeho budilára a tak ti to vysvetlí, že ti celkom v hlave jasno zostane.

Potom už celú vec porozumieš a z povdačnosti ešte exekútora aj vyprovadiš s ľudovými výrazmi tak, že keď by sa to všetko vyplnilo, by ani jedného exekútora na svete nebolo.

No vidíš, keď ablegát príde do tvojej obce počty skladať, čo a jako účinkoval, on ti to vyloží vo vysokom štýli, aby si to nerozumel, ale len obdivoval; ako naši sedliaci len toho držia za dobrého kazateľa, ktorý najviac kričí, a ten pohrab za pekný, ktorý je dobre drahý, bárs

aj jednoduchý; tak, ako som bol aj povedal, toho držia za múdreho, kto najviac vie nadávať.

Tak aj mnohý ablegát začne pánskymi maniermi tebe počty skladaf: ako on na tom stál, by sa ministromi dala idemnitá; by v prospech agrárnej otázky fabriky dostaly kartell; by dľa ex-lexu sme sa konsolidovali.

Ako on vraj účinkoval na interparlamentárnej konferencii v Kristianii; ako zase mu ležal svetový pokoj v Háge na srdci, by už raz tie bitky pri voľbách prestaly a všetci jednohlasne volili. Ako sú našou panácou tie náboženské zákony; ako je zbytočná revisia pri inkompatibilitate ... a mnoho iného, z čoho ty toľko rozumieš, koľko by rozumel kohút z Mozartových nót, keď by mu ich kto predkladal. A keď si zunoval to počúvať, skriekneš éljen a z celého nevieš nič, ani len prečo si kričal to éljen! Ablegát ale vie, prečo v takom štýle vyprával. On ti to povedaf nemusí, to nebolo v programe. Raz som bol ako výborník stoličný na stoličnej kongregácii a so mnou aj iní roľníci, kde páni všeličo vyprávali, z čoho sme my zhola nič nerozumeli; ale zato sme aj my ako iní ustavične kričali tiež éljen skoro za každým slovom. Mój súseď skríkol aj ráz úd van. A ani nevedel, čo je to, len preto, lebo to tak očul. Tu odrazu nám jeden sedliak hovorí: ale ľudkovia, mne sa zdá, že sme my sedliaci tu všetci z Dolných Somároviec. Kričíme a trúbime, ako osli, a nevieme prečo, začo a načo; radšie sme mohli doma orať. Máš pravdu bratku! zo všetkého toľko viem, čo som aj doma vedel; darmo čo som sa tu za kachliami potil a unoval. Krič éljen! aby ta p. slúžny počul a pod domov.

Teda, ponevác ja švagor Zaosek zostal som literátom a bár sebe i ja vypijem liter rád a ty snád aj dva a veas potreby pre guráž aj tri, z toho ešte nenasleduje, že musím vo vysokom štýli liter-rádskom ľudu písať. Vieš, my roľníci máme tú vlastnosť, že sme bojazliví; v kostole máme bázeň Božiu a pred vyššími úradmi pánskymi bázeň služobníckov ponížených. Po krčmách sme ale smelí, opovázliví a múdri; aj vo vysokom štýli ľúbime našich kamarátov kapacitovať, lebo vtedy sme liter-rádi. Lež máme aj tú nepeknú, teda ošklivú obyčaj, že keď chceme vo vyššom štýle a múdro niečo rychtárovi a notáriusovi povedaf, sa najprv podgurážime s jednou litrou; a keď chceme ísť do fary farárovi tiež niečo múdreho povedaf, vypijeme si aj dve litry, a potom v tak vysokom a múdrom štýle im všetkým nadáme, že to oni ani len nerozumejú, že prečo a začo?

No a Zaosek takýmto liter-rádom nechce byť, čo potom čbery pomyjové prechadzuje vysokým štýlom a veľkým gurážom.

Ba ani len takou múdrosťou nechce písať, (ktorá múdrosť nepatrí medzi sedem darov Ducha svätého) akou múdrosťou len surový človek vie iných traktovať.

Toto je Zaoskov štýl! ak mu ho zase baby nepokazia a mužov svojich nenahuckajú, by aj oni zostali literátmi aby vo vysokom štýle písali také veci, ktoré im redakcia nechce prijať, lebo že sú až veľmi múdre. Práve včul založila jedna stará frajla, Madelaine Jazytchnatois

Francúzka ženský spolok, takzvaný «Önképzökör», seba-vzdelávajúci kruh, v ktorom miesto s topárkou a varečkou obchodí, dokonále sa môže vycvičiť v jazykovede a v klebetologii. Moju svokrušu som dal prvú zapísať, aj sestru Katušu, starú to a nespokojnú panenku a ešte nespokojnejšiu vdovu po nebohom bratovi, hysteričnú to babu. Potom vieš, aby tvoja žena, alebo už čo ti príjde, neondela tak a tak, alebo no, na seba všetko nebrala a potom papulou nedrumbľovala, že Zaosek je tiež taký chrapúň, ako aj iní liter-rádi a krakéleri.

Ruské ženy hovoria, že taký muž, ktorý svoju ženu nebije, že ju nefúbi. Teda odznak lásky manželskej u Rusov je bitka; ale len so stránky muža. U nás to býva zase tá láska naopak. Keď žena muža ubije váľkom a fúzy mu vytrhá, muž ju zato nefúbi, ale sa jej bojí, ako Harpie. A preto do môjho programu baby neberiem, bo- jím sa toho seba vzdelávajúceho spolku, ktorý na div sveta obráti chlapa. *Zaosek, roľník a liter-rád.*

CHÝRNIK.

Nemecký cisár a taliansky kráľ blahoželali anglickej kráľovnej k zaujatiu Johannesburgu. Bolo by to novým svedectvom, že cisár Vilhelm bude schvaľovať aj úplné porazenie Búrov a zničenie dvoch búrskych republík. A predsa cisár Vilhelm to bol, ktorý po odrazení zbojníckeho vpádu povestného Jamesona do Transvaalu bol blahoželal predsedovi Krügerovi, čo zaiste mohlo tiež posmeliť Búrov k odporu proti brutálnemu útočeniu vlády anglickej na svobodu a neodvislosť dvoch búrskych republík. Tak sa robí politika.

Ján Korenko, spišsko-križovevský evanjelický mládenec do katolíckej cirkve vstúpil.

Nová čata ruských dobrovoľníkov odobrala sa z Petrohradu na pomoc Búrom.

Politika v synagoge. Vo Veľkom Várade mal ta-mejší rabín dr. Keckeméti v synagoge reč, v ktorej vyslovil svoje poľutovanie nad tým, že v Paríži a vo Viedni pri posledných voľbách zvíťazila strana antisemitická a že podobný ruch ukazuje sa i v Pešťbudíne. Je to vraj smutná vzdelenosť. Teda rabín politisoval v synagoge. Ej, keby to urobil kresťanský kňaz v kostole!

Nový berný úrad v Spiši. Od dňa 1. augusta už aj v spišskej Starej Vsi bude berný úrad (štieiramt).

Nešťastie. V spišsko-smolnickom lese dňa 29. mája pri zrúbaní dreva jedno drevo robotníka Juraja Sirilla zabilo.

Slovenský Spolok v Pešťbudíne má 24. júna letnú zábavu v Matiašove pri Cinkote. Zábava bude aj v prípade nepriaznivého počasia.

Čo je s krížom? Ešte ich nemajú tých holomkov, čo to na universite v Pešti urobili attentát na kríž a krajinský címer, a v noci s 31. mája na 1. júna urobili tretí attentát. Pekné pomery! Z tej príčiny boli medzi semitickými a antisemitickými študentami dosiaľ tri duelly, v dvoch zle pochodili semiti, v jednom antisemita.

Pätkorunníky nechcú prijímať ani v pohraničných obciach pruského Sliezska, preto, že sú zo zlého striebra robené.

Čo bude s Búrmami? Túto otázku postavil si «Magyarország» pre úvodník a odpovedá na ňu medziiným takto: «Bože dobrý, nuž čo môže byť, keď tyraní zvíťazia? Vae victis! Premožený národ utratí svoju krajinu, svoju slobodu, svoje ustanovizne. Jeho územie pripoja k veľkej anglickej svetovej dŕžave. Na čelo správy vymenujú gubernátora, námestníka, alebo Boh vie čo. Búrskych herosov pošlú medzi obrovské, pusté skaliská na ostrov sv. Eleny. Len šibenica vystane, lebo Angličan predsa len neklesol tak hlboko, ako Rakúšan. Ináč je šablona tá istá: shabanie všetkých historických práv, roztrhanie všetkých smlúv, vystavenie teorie o «ztrate práva» . . . Anglia zahubila už toľko národov, že to, či teraz ešte o jedného viacej alebo menej zahubí, nezmení ničoho na tej veľkej farche, ktorá jej svedomie tlačí». — Nuž sympatické, súcitné slová je ovšem vec pekná, len keby tie kone neboli dodávali Angličanom na ubitie a zahubenie slobodného, nevinného národa! A maďarská vláda mohla to veru prekazif.

Výstraha! Londýňčan Gustáv Renners uverejňuje v peštudínskych časopisoch drobné oznamy, že pre istú anglickú spoločnosť má prenajst 50 mužských a 50 ženských. Podmienky služby sú výborné a Renners nežiada uchádzajúcich sa len po 10 zl. na kauciu. Perse, ktorí mu to zaslali, neobdržali potom ani služby, ani kaucie, lebo Renners je jednoduchý londýňsky závratník.

Ztratený syn. Mój syn, Gyurkovics Mihály 14-ročný, ktorý bol za učňa sedlárskeho u pána Andráša Šurinu v Seredi, t. r. dňa 19-ho marca vzdialil sa od menovaného pána majstra na neznáme miesto. 7-ho apríla skrze okresného pána slúžneho dal som ho kurrentovať, avšak bez výsledku. Odhodlal som sa, že s dovolením veľact. Redakcie obrátim sa ku et. čitateľom «Kresťana» s tou prosbou, aby jestli maju o ňom povedomie, moje otcovské srdce uspokojili, alebo mňa v jeho vyhľadávaní podporili. Vo Fraštáku, J. Gyurkovics.

Voličia spišskej stolice na rok 1901. V gölnickom volebnom okrese 1233 (o 183 viacej ako toho roku), v iglovskom okrese 1663 (o 59 menej), v levočskom okrese 2196 (o 115 viacej), v lubovenskom okrese 2494 (o 64 menej), v sobotskom okrese 2524 (o 64 viacej) a v kěšmarkskom okrese 2639 (o 208 viacej ako toho roku). Počet všetkých voličov celej stolice je teda 12,749, o 447 viacej ako toho roku.

Priateľka barónky. Parížsky súd zaobera sa s afférou uhorskej barónky F. Táto bohatá pani oboznámi sa v Pešti s nejakou Sternkou (po mene poznáte ju isto). Obe dámy cestovaly v priateľstve a intimite po

južnej Francii, severnej Indii, z Monte-Carla do Nizzy, Genui, Venecie, Milána, až konečne usalašily sa v Paríži, kde barónka najala krásny hotel na boulevarde Hausmanovom. Tam žili v shode a barónka sverila Pešťianke svoje tajnosti, skvosty atď. Nedávno odišla do Uhorska a Sternke oddala celý dom do opatery. Keď sa milá barónka vrátila, nenašla už Sternku na byte. Sternka poznala sa v boulongskom lese s akýmsi Šegeelom, predala dva baronkine prstene za 10,000 frankov a prešla s galanom do druhého bytu v Avenue Kleber. Tam ju ani nechceli pripustiť, až polícia chytila Sternku a ju uväznila.

Krvavá vzbura pre učiteľa. V Dömsöd-Tarjáne vyvolili Antona Töröka za učiteľa proti Ludvikovi Némethovi, bratovi tamejšieho administrátora. Cirkevná vrchnosť potvrdila voľbu, načo veľká čiastka obyvateľov osvedčila, že stanú sa uniatmi. Uniatský dekan v Miškoveci poučil nespokojných, že prestúpenie môže sa len tak stať, jestli si najpr zaopatria priepustný list od tarjanského farského úradu. Nato vrhli do farského domu v Tarjáne, nastrachovaný administrátor usiloval sa utíšiť tlupu, medzitým dorazila žandarmeria, ktorú notár dal zavolať, a keď sa tlupa na viacnásobné vyzvanie rozíšť nechcela, žandári upotrebili zbrane a ranili asi 20 ľudí. Teraz žandári strážia faru a školu.

Krvavé Turice. V obci Rétfalu vo svätodušný pondelok popoludní mládež zabávala sa na dvore krěmy. Imrich Bérci volal dcéru Ondreja Bodorovu do tanca, a poeváč mu dievča odoprelo tanec, dal jej zaucho. Z toho povstala tuhá pračka; dvaja mládenci boli usmrtení, rychtár obce utrpel ťažké rany a bolo aj viac iných ranených.

Proti opilstvu. Francúzsky vojenský minister vydal rozkaz, že v kasárňach nesvobodno čapovať liehové nápoje.

Poctiví vojaci. V meste M. istý vojak ztratil svoju peňažnú tobolku a oznámil to svojmu kapitánovi. Na druhý deň oznámil sa u kapitána druhý vojak a odovzdal mu tobolku, ktorú našiel. Kapitán pochválil ho pre jeho poctivosť a nariadil, aby mu dali duplovanú porciu. Deň nato piati vojaci oznámili kapitánovi, že ztrátili svoje peňažné tobolky a deň nato oznámili iní piati, že našli tie tobolky a odovzdali ich. Kapitán pochválil i týchto a kázal im dať duplované porcie na obed. Tri dni nato hlásilo sa 12 vojakov, že ztrátili tobolky a deň nato dvanásti, že ich našli. Kapitán prezrel už svojich chlapov, že im ide o duplované porcie, vydal teda nasledujúci rozkaz: «Kto napozatým najde peňažnú tobolku, dostane duplovanú porciu na obed, lebo poctivosť zaslúži odmenu; ale kto ztratí svoju peňažnú tobolku, ten dostane krátke železá». Odtedy nehlásil sa viac ani jeden.

Štatistické. V Londýne je 5,000.000 obyvateľov, 11.547 fiakov, 4326 omnibusov a 1295 pouličných dráh; v Paríži 2,600.000 obyvateľov, 13.000 fiakov, 1150 omnibusov a 112 pouličných dráh; v Berlíne 2,000.000 obyvateľov, 8114 fiakov, 601 omnibusov a 2387 pouličných dráh; vo Viedni 1,200.000 obyvateľov, 3804 fiakov, 520 omnibusov a 738 pouličných dráh.

Púť do Ríma. Obržali sme nasledovnú správu: V druhej polovici mesiaca augusta usporiada sa zase púť do Ríma zo strán horňouhorských. Cestovné trovy budú na III. triede z Budapešte do Ríma i nazad 25 zl. Za hospodu a stravu platíť bude sa na 5 dní 10 zl. Toto je najvyššie rátaná cena. Čím viacerí hlásíť sa budú, tým menšie budú trovy. Možno že 1000 ľudí dostane hospodu a zaopatrenie zdarma. V tomto ohlade už i porobili sa potrebné zakročenia. Prednosť budú mať pri hospode tí, ktorí sa prv hlásiť. Za týždeň za dva uverejníme dopodrobna program pútu. — My z našej stránky poznamenáme: 1. Jestli len možno je, púť nie v auguste, vo veľkých horúčostiach poriadať, ale v septembri lebo bárs v oktobri. 2. Predbežne porobiť všetky poriadky, aby národ nebol na seba ponechaný, jako to bolo pri prvšom púte. 3. Ani z ďaleka nesmie sa nič takého robiť, že by dakto do podozrenia upadol pre kšeftovanie s pútom. 4. Keď raz tieto podmienky zadržané budú, nech sa pohne celé Horňouhorsko na ten púť, veď treba je nám Boha prosíť by sa ráčil smilovať nad trúdnym osúdom ľudu našieho.

Vp. Andrej Rojko, farár na odpočinku nám už niekoľko rázy písal, že pri jeho vysokom veku (do 80 rokov) cíti nadchádzajúce oslábenie telesných síl. Vždy nám slzy vyhrkli, keď túto smutnú zprávu sme dostali. Veď je on priateľom ľudu ducha hrdínskeho a vytrvanlivý bojovník, spolupracovník «Kreštana». Teraz nám sdeľujú: že na ľud ani pri svojich neduhoch nezabúda, ale ide napísať «Otcovský hlas ku svojmu ľudu», ktoré dielo v osobitnom vydání vínde z tlače. Cena sošitu bude len 6 hal. Kto z ct. čitateľov «Kreštana» chce by tento vážny hlas rozširovať, nech odpiše dvojtihodnému pánu Andrejovi Kmeť r. k. farárovi v Prenčove (pošta Berencsfalu) v Honte. I to nech udá, koľko výtiskov vezme, a je-li komu možno, nech i peniaze vopred pošle ako predplatok, buďto obeť, by sa vedelo, koľko výtiskov treba dať tlačiť. Ľud hlas p. Rojku dobre pozná, ako dobrého pastiera svojho. Poznamenáme, že vp. Rojko trpel za ľud mnoho, i väzenie za rok, a teraz skromno, ba chudobno trávi svoje staré časy, iba duchom súc nesmierno bohatý.

P. Aloys Daubner, člen Spoločnosti Ježiša z Trnavy píše nám: Po smrti P. Andreja Kubinu S. J. je Redaktor «Posla» P. Aloys Daubner člen tohože rádu. Všetci tí ct. čitateľa «Posla», ktorí predošlý rok «Posla» odoberali a zaň platili, od januara ale toho roku «Posla» už nedostali, upozorňujeme ich, by sa hlásili u redakcii «Posla» v Trnave, a žiadajú-li aj naďalej predplácať, teda chybujúce čísla všetky im hneď odošleme a ostatnie im riadne zasielať budeme.

*

Zavedenie sladovej kávy, ktorá asi pred desiaty rokmi sa objavila a dnes takmer po celom svete rozšírená jest, vykazuje stále blahodarnejšie výsledky pre zdravie a národohospodárstvo. Nemožno ani oceniť, jaká úspora peňazi a jaké povzbudzenie zdravia a síl, týmto zdravotným domácim nápojom, ktorý firma Kathreiner teprv všeobecne zaviedla, docieleno bolo. Nenie zaiste

ďaleká doba, keď Kathreinerová sladová káva Kneippova, či už jako najlepšia prísada k zrnkovej káve, alebo tam, kde zrnková káva lekársky zapovedaná je, i čistá používaná súc, v každej rodine sa udomácní. Každéj hospodyni možno blahopriať, ktorá toto dôležité zlepšenie nášieho domáceho nápoja ku blahu svojích príslušníkov zaviedla, alebo zavedie a prevádzať bude.

*

Jeden znamenitý liečivý apparát. Dvojnásobný elektromagnetický križ ači hviezda N. B. nr. 86967 má, ako už mnohokrát dokázalo sa, výborný účinok. Máme dnes vzťahom na podivné liečivé učinkovanie jedno svedectvo po ruke, ktoré osmelujeme sa uverejniť: «Blahorodenému pánu Müller! Váš láskavý prípis obržal som a som smelý odpovedať na otázku: Ja nosím elektromagnetický križ nr. 86967, odkedy mi ho vaše Blahorodie dalo, neprestajne. Cítim sa mocnejším a veselším. Pán Gejza Boldog, ktorý už 40 rokov na padúcu nemoc trpí, cíti sa značne lepšie, nápady sú uňho kratšie a slabšie. Pán Steinhibel necíti už 10 dní po nosení vášho apparátu žiadne boľasti, má sa o mnoho lepšie a spí lepšie. Pán Štefani, ten starý pán na lámku trpiaci cíti sa tiež značne lepšie, a málo boľasti má. Vašej priazni odporúčajúc sa a najsrdečnejšie vďaky vyslovujúc, ostávam s úctou J. Khoós, kňaz v Budínpešti». Preto možno dvojnásobno-elektromagnetický križ, ktorý u pána Alberta Müllera v Budínpešti V. Vadász-utca 42/a je dostať všetkým odporúčať, ktorí na lámku, lupanie, padúcu nemoc (epilepsia), záduch, hučanie uší, ďalej na všeobecnú chorobu čuvov a pozbavenie sil trpia.

Výkaz milodarov na pohorencov bielopotockých obetovaných.

Osv. p. Pavel Szmrecsányi spišský biskup 400 kor., Štefan Hattyár farár 20 kor., Anton Landiger kanonik 10 kor., Filiálka banky Tatra v Dolňom Kubíne 100 k., Anton Klinovský 20 k., Romuald Zaymus farár 2 k., Michal Szabó 1 k., Ladislav Herbst farár 8 k., Jozef Pumpéry farár 20 k., Andrej Bednár farár 10 k., Lazaristi v Piliš-Csabe 6 k., Fr. Weis farár 3 k., Dr. Fr. Herald 4 k., Vojtech Plechlo admin. 6 k., Ján Mihalik farár 4 k., Julia Pammer 4 k., Eduard Hattala farár 10 k., Aloj Beidl prälát 20 k., Dr. Ján Stuckner prof. 4 k., Ján Oravský 4 k., Ján Pataky farár 2 k., Štefan Schiefer 2 k., Ignác Károly 3 k., Thym Adolf prof. 5 k. 20 hal., Mikuláš Gundy farár 10 k., Sbíerka Jozefiny Sperlágh v Jablonke 11 k. 40 hal. (ku ktorej prispeli: Jozef Jablonský 60 h., Karol Jablonský 1 k., Alžbeta Kováč 1 k., Jozef Pílk 40 h., Ján Jablonský 2 k., Johanna Pekarčík 30 h., Ján Pekarčík 1 k., Eugenia Jublonský 1 k., Ondrej Tamásy 40 h., Ján Kőrösi 20 h., Julius Tandlich 20 h., Maria Lenárt 30 h., Jozefina Šperlágh 1 k., Anton Šperlágh 2 k.), Julius Wajdits 20 k., Ondrej Bázik farár 40 k., Karol Medvecký kaplán 2 k., Fr. Selecký 1 k., Julius Kartner prof. 2 korún.

(Pokračovanie nasl.)

DOPISY.

Lom.

Vážený Pán Redaktor!

Ráčte, prosím, tento môj krátky dopis v Kresťane uverejniť, jestliže to za dobré uznáte.

Židia majú jednu modliacu knižku, ktorej nápis je: «Semmiroth lemozaé Schabbat». Z tejto knižky modliavajú sa každú sobotu takto: «Daj o Pane, aby sme čím skorej zaujať mohli goimov, t. j. kresťanov majetky.» Tu u nás v tomto našom sožidovštelom, sozedenárštelom orságu skutočne, jako to na vlastné oči vidíme, a to jedno za druhým rýchle zaujímajú židia majetky goimov, a pôjde-li to ešte ďalej tak, jako doteraz, nebude to dlho trvať a majetky goimov tu v Maďarorságu zaujmu židáci celkom tak, jako v Haliči; veď už i tak zaujatých majetkov majú 70%. A nielen, že zaujmú goimov majetky, ale zaujmú i všetkých goimov tak, že všetci goimovia tu v Maďarorságu budú sklávi, pacholci, otroci židovskí; i tak sú už z väčšej časti nimi, a najponíženejší, najposlušnejší skláv pacholok, otrok židovský je židovsko-zednárska vláda a všetci tí, či sú to kňazi, ktorí s touto židovsko-zednárskou, liberálno-tatárskou vládou za jeden remeň fahajú. Tohoto svojho otroka držia židáci za štieu; musí robiť to, čo oni chcú, čo mu oni rozkážu, ináč beda by mu bolo, keby ich neposlúchal a keby jejich rozkazy neplnil. Pomocou tohoto svojho pacholka, otroka židáci čo len chcú, to v Maďarorságu prevedú. Pomocou tohoto svojho otroka, pacholka previedli civilne manželstvo, štátne čili beznáboženské školy, recepciu židov, bezkonfessionálnosť, a všetky proticirkevné zákony. Pomocou tohoto svojho pacholka, otroka, radi by previesť i konfiskáciu, shabania cirkevných katolíckych majetkov mali by znamenitý gšeft, rebach, možno, že by potom z toho rebachu i tým svojim pacholkom, otrokom udelili nejakú čiastku, ale aspoň by im dali masné cibuľo-cesnakové hrnce vylizovať.

Neviem, či sa židia z tej knižky «Semmiroth lemozaé schabbat» nemodliavajú i takto: «Daj o Pane, aby sme čím skorej zaujať mohli i goimské cirkevné katolícke majetky». A aby toto židia dosiahli, k tomu im dopomáhajú jejich pacholci, otroci, totižto židovsko-zednárska liberálno-tatárska vláda a všetci tí, ktorí s touto vládou za jeden remeň fahajú, satanášove to kreatúry. Židia sú tu páni, ostatní sú židovskí pacholci, otroci, ktorí radi cibuľo-cesnakové masné hrnce vylizujú. Pfuj!

Toto dôstojný pane, jestli za dobré uznáte v «Kresťanovi» uverejnite.

Porúčam Vás do milosti Pána Ježiša Krista a do ochrany najsv. milej Pannenskej Matky Božej.

Ondrej Rojko, vyslúžilý farár.

Vyhne.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vážený Pane!

Prosím úctive o uverejnenie týchto mojich pár riadkov v našom milom časopise Kresťane.

Za našich časov neprestajne ozýva sa po novinách, že vo vlasti našej treba úsilným spôsobom dvíhať priemysel, lebo je to prameň bohatstva tak, ako už starodávne porekadlo vraví o remesle, že má zlaté dno. Nuž remeslo je nič iného jako priemysel, lebo záleží na vyčibrenom rozume a premýšľaní a nie na surovej sile telesnej, ktorá má váhu pri roľníctve, kde sa jej zdar očakáva od behu povetrnosti a požehnaní Božieho, ačkoľvek v novej dobe už aj tu rozumom treba využítkovať tak sily prírody, jako aj vrtkavosť počasia chvými.

Pri priemysle však hrá hlavnú úlohu dobrý cvik a peniaze; lebo nesbehlý priemyselník nevie pochopiť ani vkus kupcov, ani potrebu sdokonalovania výrobkov; bez peňazí ale ani pri najlepšom cviku nemožno počať sprovodzovanie remesla a priemyslu.

Cieľom zadováženia cviku zakladajú sa na všetky strany školy a pre zaopatrenie peňazí tvoria sa účastinárske spoločnosti a zakladajú sa peňažné ústavy, aby spojené sily menších kapitálov, a využítkovanie osobného i reálneho úveru umožnil podarenie sa dieľa i väčšieho, osobnú spôsobilosť jednotlivca prevyšujúceho. A toto treba ľuďom pochopiť.

V dobe týchto snáh nadobudlo veľkej významnosti kamenné uhlie a všelijaké mašiny; lebo prvé dáva parou lacnú ženu silu, a poslednie rýchlosť a dokonalosť plodov prác sú neustále rovnou. Kto teda má uhlie, ten má tú silu a spôsob tej dokonalosti.

Kameno uhelná baňa je teda diamantom, ktorým sa reže i tvrdé sklo nehybnosti ľudskej, a kto takúto baňu má, môže smelo riečiť, že má poklad v hrsti, ktorým možno divy tvoríť.

Náš rodák p. Ignác Ličko odkryl v Malých Stracínach v Novohrade takéto ložiská uhliá a založil s veľkým nákladkom baňu, ktorou sa doly tie srábať môžu. Plod bani tejto dokázal sa byť užitočným po mnohých próbach a aj do nášho železného hámru a inde doviezlo sa viacej vagónov na prábu a dokázal sa byť výborným.

Ale sily tohto pána nestačia osobite ku náležitému využítkovaniu tohto pokladu a preto sa mu narádza so všetkých strán, aby založil účastinársku spoločnosť a síce tak, žeby daná bola možnosť súčasťníť sa aj ľuďom menšími kapitálmi vládnúcim n. pr. so 100 korunovými účastinami, ktorých by sa mohlo vypustiť 1000 kusov, aby sa získala istina 100.000 korún, čo by postačilo k závodu a každá účastina donášala by ročne najmenej 20 korún podielu, ktorý by som veru doprial ct. čitateľom nášho milého Kresťana.

Delník hámru.

Poznámka Redakcie. Na našich skalnatých Horniakoch odkázaný je ľud buďto otrockou v cudzine prácou, buď podomným kupectvom (hausirovaním) sa biedne živoriť. A veru keby vláda svedomitejšie chcela o blaho byť ľudu horniackého sa starať, mnoho prospešných pod-

nikov mohla by utvorit i sama, alebo aspoň podporou napomáhať také, ktorí rozumní, zkusení jednotlivci utvorit hotoví by boli. Ale žiaľ Bohu vláda má starosť len o podujatia židovské; pre židovské podujatia sa sype zo štátnej pokladnice až nad mieru z grošov nami mozolne poskládaných. Ľud teda odkázaný je sám chytiť sa prostriedkov súčích odpomôcť všeobecnej biele. Za takýto prostriedok akiste považovať máme aj utvorenie spoločnosti na kamenno-uhlovú baňu. Uhlie kamené po iných krajinách následkom množenia sa fabrik ostáva kam dial dražšie. A tak to bude i u nás. V páde že by baňa v Novohrade len kolko-tolko podarila sa, peniaze na spoločnosť túto banovú venované musejú tie najlepšie percentá donášať!

Z Dolnej Lipnici.

Pochválen buď Pán Ježiš Kristus aj najsladšie meno Panny Marie buď pochváleno!

Mnohovážený Pán Redaktor!

Ani by som vám už tak skoro nebol písal, keďby mňa vaša česť a kresťanská láska ku vám neviazala. A preto som si aj umienil vás ešte niekoľko riadkami navštíviť.

V 20-tom čísle «Oprav-divého» dopisovateľ z Rovného udajne teraz «Stolár» menovaný, vo svojom opätovnom dopise udáva, že som ja nemohol v 12-tom čísle «Oprav-divého», jeho nepravé osočovanie na nášho milého «Kresťana» strpeť: áno za pravdu mu davam, že nemôžem a ani nestrpím žiadnu lož na naše kresťanské zásady, bárs aj dľa výpovede cteného Stolára som k tomu neschopným. prěds a ale ten ctený Stolár my len snáď prepáči, keď mu dľa výpovede Šalamúna, poviem: že «kto bližného drží za nerozumného, sám nemá rozumu,» to jest je horší od neho. A preto sa taký sám vyjavuje, čím je on. A tak ja veru na žiaden pád už len jeho otrokom byť nechcem, až kým nejakou náhodou neprindem do toho sveto-chýrného Rovného, a nenapijem sa od ct. Stolára z toho pezinského vína dobre, z ktorého potom keď sa opijem ct. Stolár bude mi snadnejšie vysvetľovať tie rovnanské pomery.

Ozaj čudný to musí byť Stolár, keď sa vždy len čuduje, že som bol žandárom a miešam sa do jeho politiky. Áno do jeho politiky mňa zhola nič; Ale čo sa týka kresťansko-cirkevnej politiky, aj vprostred ohnivého dažda — nie len mám právo — ale aj povinnosť, si brániť čo je moje! A tu hľa, sa protiví môj pochop Stolárovmu; lebo keď «Kresťan» s pravdou volakomu oči kole, samosebou sa rozumie, že sa mu to nepáči: a tak nikto nechce povedať: moja vina. Tento ctený Stolár ešte tiež nenie na čistom, keď si myslí, že ja snáď ešte vždy som len pod žandárskymi vlastne vojanskými artikulami. Opakujem, že mňa do rovnanských pomerov je zhola nič, ja len svoju kresťanskú česť si bránim: poneváž ale to schopný Kolár nerozumie: nech si moje rozhodné odsvečenie sa ešte ráz prečíta.

A preto aj Stolárovu radu — a nie časopis «Kresťana» — s ošklivosťou odmršťam. Dľa druhej Stolárovej

radu ale sa obraciam k pánu Redaktorovi s tou ponižovou prosbou, keď do Rovného 20 čísiel Kresťana posielala zdarma: po štvrt ročnom predplatení, nech aj mne rači zdarma posielat «Kresťana». A pardon! Len teraz mi to prišlo do toho slabého pochopu, že čo za cieľ si vytknúť pán Redaktor so zdarma zasielaním «Kresťana:» nuž snáď che našich spolublížných židov privábiť do lóna našej kresťanskej cirkvi. Ej! bol-že by to za Apoštol ten náš pán Redaktor: keď by sa mu to podarilo — bez pasu ako toho oravca, by hneď ho prijali do neba — za živa — čo mu aj vinšujem.

Že som ja ale na židov rozhorčený? To tiež nie na každého; iba na takých akých nám predstaví nasledovný pád.

Pred 8 rokmi istý gazda zastával obecný úrad v našej obci. V susednej obci býval žid Brucháč, ktorý tiež z našej obce pochádzal, a s dobytkom našim občanom na úvodách narobil veľké škody, tak že obecné predstavenstvo muselo v tom zakročiť, a so židom Brucháčom o vinahradenie tej škody sa do pojednávania pustil. Pravda, žid Brucháč započal si ruky umývať, že je on nevinný od hriechu toho; skrze čo sa aj pohašteril ten gazdk s tým židom; tak že žid nevedel, vlastne nemohol sa na ňom jako vypomstíť. Predsa akosi vyňuchal u jedného kresťana 3-tiu čiastku s 90 zl. vyplatenej dlžobný úpis, podvodne ho dostal, a na celý v 90 zlatovej summe u kr. súdu vyžiadal licitáciu na toho v úrade gazdu majetok, o čom on ani len tušenia nemal. Nuž hľa židovská zlosť!

Ďalej sa rozpisovať už neidem, — lebo naša veľactená redakcia nedovoľuje dlhé dopisy, a tak aj ja končím moje riadky a veľactenej redakcii i na ďalej ostávam úctou podlžným služobníkom: a ct. Stolárovi alászolgája

Starý žandár.

Poznámka Redakcie. Už sme sa raz osvedčili, že redaktor nerozposiela časopis, veď to by jeden človek ani nestačil. Naše ľudácke časopisy odosielať povolaná je expedícia v sv. Štefanskej tlačiarne, kde sa s týmto asi 10 osôb zaoberá. Zdarma sa neposiela časopis nikomu, len to je pravda, že nezastaví sa odosielenie časopisu hneď, akonáhle volakto predplatok neobnoví. Robí sa to preto, lebo mnohí o to nás žiadajú a prosia o poshovenie, Kto ale oznámi, že prestáva byť predplatiteľom, tomu sa časopis zastaví. Teda p. dopisovateľ opravdivý, na tomto majte dosť a netárajte na prázdno do sveta. Tiež žiadame ct. redakciu «O. Kresťana» naše osvedčenie v známosť vziať a osvedčeniu nášmu viac hodnovernosti privlastňovať ako kadeakému Stolárovi z Rovného.

Ravné.

Dôstojný Pán Redaktor!

Kolkorázi dopis z Rovného v našom milom Kresťane čítam, tolkorázi ma srdce zabolí, asíce preto, lebo zo všetkých tých dopisov len samá pekelná závišť vykukáva preto, lebo každý chce len sám všetko, a druhý aby ani len nedýchal, keď ale vidí že aj druhý začína živoríť, už je pekelná závišť tu, a hneď by ho rád pred ľuďmi očier-

nič, ufajúc, že keď bude očiernený, že potom len on bude mať zatvu, ale sa mýli, lebo dnes svet nie na reči, nie na dopisy, ale na dobré skutky hľadá, trebárs ich aj sám nekoná, ale u druhého ich predsa hľadá. A tých, bohužiaľ, veru darmo hľadá, veď veľ chudobných, vdovy, siroty a pravdu podporovať, jedným slovom, milovať bližného svojho jako seba samého, to je stará móda, veľ je svet múdrejší, treba novú módu, to jest: miluj seba samého jako seba samého, a bližného nech trebárs čert vezme.

Hľa, jak ďaleko sme prišli. Viera, dobré skutky, Boh to je nič, len zdieranie, a to bárs na jakýkoľvek spôsob.

Ach Bože môj dobrý, slzy ma oblejú, keď si pomyslím, jak ďaleko sme od prvých kresťanov odpadli, a jestli nenahliadneme na naše chyby, a pevne si neumienime tých sa čo najviac varovať, tak budeme na oko a meno kresťania katolíci, ale v skutočnosti socialisti, anarchisti, nihilisti, a potom aj ďaleko prideme, to viem že si každý sám domyslí.

A preto drahý v Kristu bratia a sestry, chyťme sa už raz skutkov, a to skutkov dobrých, lebo len tak nás Ten nad nami všemohúci a prisny sudca bude milovať a požeňovať, nie ale očerňovaným pred svetom a po novinách.

Úfam, že dôstojný pán Redaktor, pre moj malicherný dopis, nájde kúštek miesta v našom milom Kresťane.

Som s úctou

Hlásnik.

Soznam milodarov na kostol P. Marie na H. Levočskej.

Podáva: Ján Straka.

Z Hamborka (Šarišská st.) Ján Kall 20 korún; z Gelnici: Terezia Fries 2 kor.; Maria Schirling 1 kor.; z Hermanovec (Šarišská st.) Ján Sabol 8 kor.; N. N. 3 kor.; z Leskovian: Ján Kapusta 10 korún; Maria Kopusak 100 korún, Magdalena Kopusak 10 korún; N. N. 2 koruny; z Košic: N. N. 10 kor.; N. N. 6 kor.; z Veľkého Hnilca ruž. spolok 10 kor.; Valent Čizenko 6 kor.; Štefan Petrik 10 kor.; Maria Petrik 10 kor.; Anna Ballik 10 kor.; Jozef Cserny 2 kor.; z Podproča: N. N. 1 kor. 84 hal.; N. N. 1 kor. 60 hal.; Ján Tekel 1 kor.

Spisy redakcii zaslané.

Noviny Malých, s mnohými obrázkami. Ročník I. č. 5. Dostať v knižtlačiarňi Jána Bežu a spol. v Senici. Vychádzajú predbežne v neurčitej dobe. Jedno číslo stojí 4 halieri.

Od kolísky. Listy kmotrovi o tom, že deti treba za včasu vychovávať nábožensky. Najlepší dar pre mladonýchov. Strán 115. Cena viazaného výtisku bola 35 kr., teraz 40 halierov. — Ostatnie po nej uvedené knižky dostať u Fr. Richarda Osvalda na Teplej (Lenge) p. pošta Belabánya (Hontmegye). Kto zná Osvaldové spisy pôvodne a preklady, ten milerád pohľadá tých pár krajciarov, aby si z nich čím viac obstaral mohol. Pre rodiny niet lepšieho čítania, jako tieto knižky.

«Hospodárske Noviny», časopis pre všetky odvetvia hospodárstva, domáci priemysel, remeslá a národné hospodárstvo. Vychodia mesačne raz, predplatná cena na rok 2 kor. Ročník II. č. 4. v Turčianskom Sv. Martine.

V dnešných časoch, kde vo všetkom veľké pokroky badáme, aj hospodárstvo prinútené je použiť všetky výhody nového veku, preto, kto chce s lepším prospechom hospodáriť, musí rozmýšľať a kunštovať, a v tom najlepším radcom jeho budú «Hospodárske Noviny».

Čas, neodvslý týždenník venovaný záujmom slovenského národu v Amerike. Ročník III. č. 6. Vychádza každý útorok. Predplatná cena 1 doll.

Ružencová knižočka. Albána Stolza, myšlienky o žoltári (ruženci). S obrázkami. Strán 76. Cena bola 15 kr., teraz 16 halierov.

Hrsti príkladov. 220 príkladov zo života nábožného, veľmi poučných. Strán 131. Cena sošitého výtisku bola 30 kr., teraz 30 halierov; tvrdo viazanéh 38 hal.

Na túto knižku zvláštne upozorňujeme. Na dary pre ľud a školákov lepšej nieto.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XII. číslo 4. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj Babka v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Veselá knižnica. Vydáva Augusti Paulovič. Humoristické prednášky. Dielu II. sošit 1. Str. 24. V Trnave. Tlačou a nákladom Adolfa Horovitz. 1900. Obsah: Jean Chamotte, predtým Jano Chomút. Kuplety od Anselma. Pieseň vandrovného. Jochtheadama. Chce sa ženit. Kto za mňa zatručli? — Snažne odporúčame.

«Az erdélyi gazdasági egyet könyvkiadó vállalata» vydal tlačou knižtlačiarne Franklin-Társulat v Pešbudine nasledujúce slovenské spisy: **Domáca záhrada**. Napísal Gustáv Ritter. S obrázkami. Strán 55. Cena 80 halierov. — **O doanej krave**. Napísal Géza Hauer. Strán 30. Cena 60 hal. — **O oraní a sejbe**. Napísal Árpád Hensch. Strán 38. Cena 50 hal. — **Pestovanie a zužitkovanie vrby košíkárskej**. Napísal Franc Marc. Str. 30. Cena 50 hal. — **O dochovávaní teliec**. Rozpráva Gazda Rozumec. Sdeluje Bela Tormay. Str. 31. Cena 50 hal. Vrele odporúčame.

Litanie loreťanské. Výklad litaní. Krásne vystavená knižočka s obrázkom. Strán 52. Cena bola 26 kr., teraz 26 halierov.

Katolícke Hlasy:

Č. V. Či je Martin Luther spoľahlivý sprievodca do neba? Strán 67. Cena bola 12 kr., teraz len 16 hal.

Č. VII. Kto je Ježiš Kristus? Str. 19. Cena 4 hal.

Srdce k Bohu. Katolícka modlitebná, poučná a spevácka knižka. Dľa P. Aug. Lehmkuhla S. J. a iných najlepších a najnovších prameňov spísal a pobožnému a pracovitému ľudu svojmu podáva Martin Kollár, farár v Nádaši, redaktor «Katolíckých Novin». So schválením najdôst. Ordinariatu arcibiskupského v Ostrihome. Na oslavu Spasiteľa Ježiša Krista koncom 19 a začiatkom

20. storočia svojim nákladom vydáva Spolok Sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. 1899. Tlačou «Austrie» Franca Dolla vo Viedni. Str. 571. Cena neviaz. výt. 1 koruna 20 hal., viaz. výt. v plátne 2 koruny, viaz. v koži so zlatorezom 2 kor. 50 hal., v chagr. so zlatorezom 3 kor. a so spinkou 3 kor. 20 hal. Titulný obraz: Sv. Rodina.

Časopis museálnej slovenskej spoločnosti. Rediguje A. Sokolík, tajomník. Ročník III. číslo 2. V Turčianskom Sv. Martine.

Mariacella v Stýrsku. Opísali Frant. V. Sasinek a Rupert Rehák. Vydal Martin Kollár, farár v Nádaši a Redaktor «Katol. Novín» v Trnave. Tlačou Adolfa Horovitzu. Cena 20 halierov.

Priteľ Domoviny. Ročník XVI. Svazek 5. a 6. Černohorci. Historický román. V predplatení 12 svazkov ročne 1 zl. 60. Jednotlivý svazok 16 kr. Tiskom Edv. Beauforta v Praze.

«**Príroda a život**», časopis s obsahom velice poučným a vzdelávateľným vychádza na Král. Vinohradoch, korunná trieda 880. Práve vyšlo 3 a 4 číslo II. ročníka. Ročné predplatné obnáša len 1 zl. Žiadajte číslo zdarma na ukážku.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecestvo, že temer všetky ceny sú v korunovom mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 7·55—8·35 kor., peštianska 7·25—8·10 kor., z Báčky 7·15 kor., banátska 08·05 korun.

Raž: 6·50—6·90 kor.

Jačmeň: na krm 5·90—6·10 korun, do pálenice — kor., na várku — kor.

Ovos: 5·50—5·65 kor.

Kukurica: 5·50—5·70 kor.

Proso: 5·—5·30 kor., všetko po 50 kil.

Múka pšeničná po 100 kil.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	27·80	26·60	24·80	23·50	22·90	21·80

	6	7	7½	8
	20·40	17·80	15·20	12·40

Otruby po 100 kil.: drobné 9·40 korun, hrubé 9·20 korun.

Strova: *Fazuľa* veľká biela a okruhlá po 7·—7·80, brnava 7·75—6·—, pestrá 5·50—6·—, drobná 8·—8·75, cúdená ——. *Hrach:* 10·—12·—, lúpaný 18·——. *Šušovica* horšia ——, lepšia 10·—19·—. *Mak:* 24·—25·—, všetko po 50 klgr.

Semená: Červená datelina nová 75·—80·—. Lucerna 64·—66·—, všetko 50 klgr.

Sviňská masť 58·—, Slanina ³/₁₀₀ ——47·—, ⁴/₁₀₀ 18·50—, udená dobrá slanina 54·—55·— po 50 klgr.

Lekvár srbský transito 16·—18·— po 50 klgr.

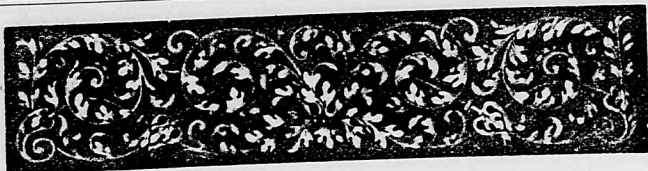
Petrolej trojkrížový 77·—, dvojkrížový 43·50 za 100 klgr. netto.

Olej repcový 34·50—35·— za 50 klgr.

Spiritus odaný rafinovaný 114·50—, denaturovaný 37·—39·—.

Remeň: funtovice k. 300—320; terec prima k. 275—290; anglické odpadky k. 250—270; teľaciny k. 230—250; pitlingy —; koňaciny vrázkované k. 250—280; tažené k. 370—400.

Bliskavý remeň k. 288—295; prsné listy k. 380—410; horniacke futrienky: strednie k. 9·60—13·50, väčšie 13·50—14·00 metr. cent.

Odkazy redakcie.

Páni H. J., Sz. F., B. F., Cz. J., L. J., B. J.: Vašu žiadosť sdělili sme ústrednej písárni; v krátkom čase Vám odpovieme.

M. H. C. vo V. L. Pekne od vás, že väčšia čiastka chodíte kresťanovi do sklepu. Nemôžeme vám sľubiť uverejnenie dopisu, lebo máme mnoho dopisov.

F. M. v Bpešti. Dľa žiadosti sme vám odpovedali listovne.

P. Jozef Ruiszl. V budúcom čísle.

Ján Szviba v Bp. Ak chcete aby sme v najbližšom čísle uverejnili vaše správy, posielajte to na našu adresu: E. S. VIII. Rökkszilárd-u. 19. ajtó 7.

Binovský občan. Dobré ste to napísal! V budúcom čísle vám to uverejníme.

T. J. Krakovany. Uverejníme dopis váš, a urobíme poznámku aj z našej strany. Nežiadajte aby všetci čítali noviny v kat. kruhu. Ale vyberte si voľaktorých, čo dobre znajú čítať, a tí nech čítajú dobre na hlas jeden po druhom, vtedy ostatní vďačne budú počúvať a poučia sa všetci.

Ginzery János Füß. Či chcete maďarské noviny či slovenské? To nám treba vedieť! Peniaze sa majú len takto posielat: *Kresťan szerkesztősége, Budapest, VIII. József-körút 35.*

Šarišan. V úplnej osnove uverejníme vám dopis. Pekne od vás, že nehanbíte sa za svojich predkov slovenských. Statočný človek nebude opicou, ktorá všetko napodobňuje. Ešte aj ten cigán pridržia sa reči a zvykov svojich predkov a hanbil by sa zahodiť svoju reč ako voľáku handru. O mnoho viac duševnej sily treba k tomu pridržať sa statočne praotcovských zvykov, nežli byť komediantom, a napodobňovať druhých.

H. J. v Skalici. Škoda sa hnevať, že vám neuverejníme hneď vaše dopisy. Veď uverejňujeme mileradi keď je len možno.

Adam Wallo Rogatina v Bosnii. Pošlem ti žiadanu knižočku.

Poriadneho, spoľahlivého učňa hľadá

JÁN VNUK,

kováčsky majster

v Kysuckom Novom Meste (Kiszucz-Ujhely).

OZNAM.

Prepositury novomestkej patriace

== mlýny ==

a síce v **Pobedíme**, v **Bašovciach** a dva v **Novom Meste n/Váhom** (nitrianská stolica) dajú sa do predaju. Jak by ale mlýny v **Pobedíme** a v **Bašovciach** odpredať sa nemohly, dajú sa len do **árendy**. Ti, ktorí skutočne vôľu majú mlýny odkúpiť, nech sa hlasia u pána

Ludvika Javorka

== advokáta ==

v **Novom Meste n/Váhom**.

Do pozornosti

pánom roľníkom!

Každoročne objednávate mnoho hospodárskych strojov, a to z väčšej čiastky od firiem, ktoré Slovákom a kresťanom nežijú. Stroje sú obyčajne z ďaleka, drahé a v mnohých pádoch plané.

Kto potrebuje a chce si objednať **dokonalé, solídne a trváce hospodárske stroje**, — lebo prislovie je: čo je dobré, je i lacné, — nech sa obráti na nižepodpísaného a žiada si cenník jeho hospodárskych strojov. Tento sa mu dopošle zdarma a franko. Veď už i železničný dovoz z Bytče je lacnejší, nežli z Nemecka, z Rakúska alebo z Pešti.

Michael Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v Bytči (Nagy-Bittse).

Najväčšia dielňa na kosy!

Najväčšia dielňa na kosy!

Najväčšia dielňa sveta na kosy, vyznačená na mnohých vystavách jako aj na výstave lanskej v Londíne

== so zlatým peniazom a čestným vysvedčením, je ==

Sohrová Sväto-Antonská fabrika na strieborno-ocel'ové kosy

Výstraha.

JOZEFA SOHRA v Somogy-Szill-e.

Fabrika 100 korún vyplatí tomu, kto vie preukázať «Sohr Sväto-Antonskú» kosu z daktorej inej fabriky, 200 korún vyplatí tomu, kto zpomedzi 100 «Sohr Sväto-Antonských» vie preukázať päť zlých kos.

Kto úplne spoľahlivú dobrú kosu chce si zadovážiť, ten dotiaľ od nikoho nech si neobjedná kosu, kým si od vyšspomenutej chýrenej firmy obrázkový cenník nežiada, ktorý ona hockomu na žiadosť darmo a vyplatene zašle. Fabrika garantuje v každom ohľade za svoje dôrobky, a nezodpovedajúce kosy budú s ochotou premenené. Pri objednávke 5 kusov poštové trovy platí fabrika, pri 10 kusoch okrem poštových trôv, ešte aj jednu kosu zdarma pridá. — Shromažďiteľom výhody! — Viac tisíc poďakujúcich listov a dostatočných objednávok nachodí sa k opozreniu.

Ceny Sv. Antonskej kosy sú: 65 70 75 80 85 90 95 100 cm. dlhé

—,95 1.— 1.05 1.10 1.15 1.20 1.25 1.30 zl.

Amergausky brúsiaci kameň pre kosu najlepši.
1 kus 50 hal. 10 kusov 4 kor.

„**Triumph**“ Strieborna-ocelové náčinie ku nakutiu.
Kladivko a penka 1 kor. 70 hal.

☞ Každý nech si žiada cenník na dopisnici. ☞

Dvojnásobne elektromagnetický križ a či hviezda

R. B. N. 86968
uzdravuje a roz-
vesel'uje, za čo
dobro stojíme,
pri lámke, zá-
duchu, bezsni-
bl'adosti, migréne klopaniu srdca, boleniu hlavy.
opilepsii, závratu a iných chorobách nervov,
I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom

vosti, hučaniu
ucha, ischli,
zlom slychu,
nervosite, ne-
chufi po jiedle,
boleniu zubov,
odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecenstvo, že môj aparát nemá sa pomýliť s aparátom Voltu, ktorý na základe svojej neužitočnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetická hviezda a či križ nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní alebo uzdravený, naspäť dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj aparát upotrebiť.

Malý aparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký aparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierkou alebo s vopredným poslaním peňazí rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,
Budapešť, V., Vadász-u. 42. M. Kálmán-u. na rohu.

Založená 1735.

Telefon 395.

Mestská lekáreň k

ČIERNEMU ORLOVI

Temešvár,

vnútorné mesto, námestie sv. Juraja

Adressa telegrammu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, boleniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďakočinenie to dokazujú. Cena fľaše 2 koruny, cena fľaše na prábu 1 koruna.

Vodka na prsá a na plúca: Výt'ah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekabáteným prostriedkom hojajúcim, ulavujúcim a soslňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých plúcach, pri pľucovom hurute, pri zachrípnuti atď. Vela vďakočinení potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 2 koruny, fľašky na prábu 1 koruna.

Krv čistiace pilulky temešvárskej mestskej lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytrá a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčev bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatulka 42 halierov, šesť škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vyprobované a za výborné uznané prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú-li obdarené obrannou známku a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falšných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 32 halierov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 10 korún franco.

Moje srdco také a tvoje je také?

Druhé vydanie. ✻ Cena 8 halierov.

Toto utešené dielo vydala

„**TLAČIARENĚ SV. GERHARDA**“.

Vrele ho odporúčame ľudu.

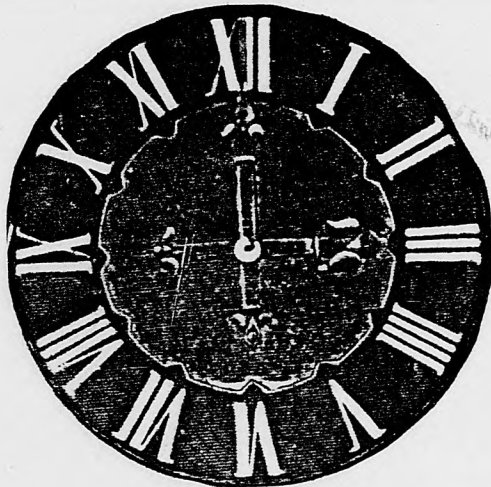
Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv. Gerharda otvorila

obchod katolíckych kníh.

Tento katolícky obchod zamýšľa sústredniť tak uhorské, ako aj cudzozemské diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade má maďarské, nemecké a slovenské modliace knižky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Budapešť, VIII., Práter-u. 44.).

Mám česť v známosť doniesť,

že vážové hodiny vlastnoručne shotovujem.

Látka kovová najlepšia, stroj výborný, najnovší, chod správny: následkom čoho ja za jejich trvácnosť čo najďalej dobre stáť a ručiť môžem. Hodiny tieto vážové aj pod na'ahovaním riadne idú, od vetra a prachu sú sklenenou škrýňou chránené. Vnútri nachodí sa pokazovacia tabuľka, ktorá správny chod hodín kontroluje a ten istý čas dnu vo väži ukazuje, ako i z vonku hodinové ruky.

Moje hodiny bez všetkej fabričnej práce výlučne sám hotujem a na patričné miesto dovážam.

Krom nových vážových hodín aj akékoľvek naprávanie za ľavnú cenu a pri úplnej garancii podujímam.

V Baňskej-Bystrici, roku 1899.

Michael Stollmann, hodinár.